

9. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959 –XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 29. – С. 377.

10. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України від 12 лютого 2007 р. № 105/2007 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 11. – С. 389.

REFERENCES

Ekonomichna bezpeka [The economic security]. Kyiv: Znan-
nia, 2009.

Kozak, Yu. H. et al. *Mizhnarodna ekonomika* [International
Economics]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2008.

[Legal Act of Ukraine]. [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/
show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80)

[Legal Act of Ukraine] (2003).

[Legal Act of Ukraine] (2010).

[Legal Act of Ukraine] (1991).

[Legal Act of Ukraine] (2007).

Melnyk, O. M. "Pravove rehuliuвання ta shliakhy pidvysh-
chennia ioho efektyvnosti" [Rights and ways to improve its effec-
tiveness]. *Avtoref. dys. ... kand. iuryd. nauk: 12.00.01*, 2004.

Obshchaia teoriia gosudarstva i prava [The general theory of
state and law]. Moscow: Zertsalo-M, 2001.

Shymanskyi, F. V., and Kochevoi, M. M. "Normatyvno-pravovi
zasady zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky sub'iektiv hospo-
dariuvannia" [Legal principles ensuring economic security entities].
Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Pravoznavstvo»,
vol. 19, no. 1 (22) (2014): 163-169.

УДК 339.972

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ ГРЕЦІЇ

© 2014 КУДРЯВЦЕВ К. О.

УДК 339.972

Кудрявцев К. О. Влияние государственного долга на экономический рост Греции

Метою статті є аналіз причинного зв'язку між борговим навантаженням та економічним зростанням у Греції. З цієї метою у статті засто-
совано модель панельної векторної авторегресії. Проведений аналіз на основі даних, що охоплюють 20 розвинених країн, у тому числі Грецію, дав
змогу виявити, що хоча окремі дослідження з даної теми стверджують, що великий державний борг перешкоджає економічному зростанню
країни, здійснена панельна векторна авторегресія свідчить про відсутність значного впливу державного боргу на економічне зростання країни.
Натомість нам вдалося виявити значний негативний зворотний ефект економічного зростання на державний борг, чим пояснюється негативна
кореляція, яка означає, що при оцінці довгострокового впливу державного боргу на економічне зростання країни важливо контролювати зворот-
ний ефект від економічного зростання на державний борг.

Ключові слова: державний борг, валовий внутрішній продукт, економічне зростання, темпи зростання, шок, імпульс.

Рис.: 5. **Табл.:** 1. **Формул:** 1. **Бібл.:** 11.

Кудрявцев Костянтин Олександрович – аспірант, кафедра міжнародних економічних відносин, Харківський національний університет ім. В. Н.
Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

УДК 339.972

Кудрявцев К. А. Влияние государственного долга на экономический рост Греции

Целью статьи является анализ причинной связи между долговой на-
грузкой и экономическим ростом в Греции. С этой целью в статье
применена модель панельной векторной авторегрессии. Проведенный
анализ на основе данных, охватывающих 20 развитых стран, в том
числе Грецию, позволил выявить, что хотя отдельные исследования
по данной теме утверждают, что большой государственный долг
препятствует экономическому росту страны, осуществленная па-
нельная векторная авторегрессия свидетельствует об отсутствии
значительного влияния государственного долга на экономический
рост страны. Зато нам удалось обнаружить значительный негатив-
ный обратный эффект экономического роста на государственный
долг, чем объясняется отрицательная корреляция, означающая, что
при оценке долгосрочного влияния государственного долга на эконо-
мический рост страны важно контролировать обратный эффект от
экономического роста на государственный долг.

Ключевые слова: государственный долг, валовый внутренний про-
дукт, экономический рост, темпы роста, шок, импульс.

Рис.: 5. **Табл.:** 1. **Формул:** 1. **Библ.:** 11.

Кудрявцев Константин Александрович – аспирант, кафедра между-
народных экономических отношений, Харьковский национальный уни-
верситет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

UDC 339.972

Kudryavtsev K. O. The Influence of the Public Debt on the Economic Growth of Greece

The article is aimed at analysis of the causal relation between the debt bur-
den and the economic growth in Greece. For this purpose, a panel vector au-
toregressive model was applied. The analysis, based on the data covering 20
developed countries, including Greece, showed that, while some studies on
this topic have stated that large public debt impeded economic growth of this
country, the panel vector autoregression was indicative of a lack of the signifi-
cant influence of the public debt on the economic growth of Greece. Though
we succeeded in finding a significant negative reverse effect of the growth
economic on the public debt, which explains the negative correlation, indicat-
ing that, in assessing the long-term influence of public debt on the country's
economic growth, it is important to control the reverse effect on the economic
growth on the public debt.

Key words: public debt, gross domestic product, economic growth, growth
rate, shock, impulse.

Pic.: 5. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 11.

Kudryavtsev Kostyantyn O. – Postgraduate Student, Department of Interna-
tional Economic Relations, V. N. Karazin Kharkiv National University (pl. Svo-
body, 4, Kharkiv, 61022, Ukraine)

З початку фінансової кризи у 2007 р. і подальшої
кризи державного боргу в єврозоні питання вза-
ємного впливу між державним боргом та еконо-
мічним зростанням були в центрі дискусій економічної
політики, у тому числі в Греції. Тому ми вирішили за

доцільне проаналізувати залежність між борговим на-
вантаженням та економічним зростанням у Грецькій
Республіці.

Серед зарубіжних вчених, які займалися дослі-
дженням питань, пов'язаних із державним боргом і еко-

номічним зростанням або макроекономічною рівновагою у цілому, слід особливо виділити К. Рейнхарта [9 – 11], К. Рогоффа [9 – 11], Т. Херндона [4], К. Баума [1], К. Черчіта-Вестфол [1], Ф. Розера [1], А. Мінеа [7]. Серед вітчизняних вчених, які досліджували питання макроекономічної рівноваги, можна виділити С. В. Мочерного, О. І. Рогача, А. П. Румянцева, С. В. Фомішина, О. І. Шниркова та ін.

Метою статті є дослідження аналізу причинної залежності між борговим навантаженням та економічним зростанням у Греції.

Для аналізу впливу зовнішнього боргу на економічний розвиток держави має значення не лише його номінальна сума, а й співвідношення зовнішнього боргу до макроекономічних показників країн, перш за все, до валового внутрішнього продукту (ВВП). За цим показником лідує Ірландія, для якої сукупний зовнішній борг становить 1382% ВВП, а зовнішній борг на одного громадянина – 566,8 тис. доларів. За нею йдуть: Велика Британія з відповідними показниками 413,3% і 146,9 тис. дол.; Швейцарія – 401,9% і 171,5 тис. дол.; Нідерланди – 376,3% і 152,4 тис. дол.; Бельгія – 335,9% і 127,2 тис. дол.; Данія – 310,4% і 113,8 тис. дол.; Швеція – 282,2% і 110,5 тис. дол.; Фінляндія – 271,5% і 96,2 тис. дол.; Австрія – 261,1% і 105,6 тис. дол.; Норвегія – 251% і 137,5 тис. дол.; Гонконг – 250,4% і 115,6 тис. дол.; Франція – 250,6% і 83,8 тис. дол.; Португалія – 223,6% і 51,6 тис. дол.; Німеччина – 185,1% і 51,6 тис. дол.; Греція – 182,2% і 53,9 тис. дол.; Іспанія – 179,4% і 60,6 тис. дол.; Італія – 146,6% і 44,8 тис. дол.; Австралія – 138,9% і 57,6 тис. дол.; Угорщина – 120,1% і 22,7 тис. дол.; США – 101,1% і 48,3 тис. дол. [3].

Наведені дані свідчать про те, що в Європейському Союзі, зокрема, у зоні євро, накопичено максимальні обсяги зовнішніх запозичень, що стає суттєвою перешкодою на шляху сталого соціально-економічного розвитку країн регіону.

У своїй роботі «Debt Overhangs: Past and Present» [9], опублікованій у квітні 2012 р., Рогофф і Рейнхарт проаналізували, як розвивалася економіка країн, обтя-

жених високими боргами, виділивши 26 епізодів в історії розвинених країн з 1800 р., коли державний борг перевищував 90% ВВП мінімум п'ять років поспіль, тобто знайшли в минулому аналоги ситуації, в якій світова економіка перебуває з кінця 2007 р. З 26 боргових криз 20 тривали понад десятиліття.

Поріг боргу 90% ВВП, за дослідженням Рогоффа і Рейнхарта [9], критичний. Країни з рівнем боргу нижче 90% ВВП зростали в середньому на 3,5% на рік. При перевищенні порогу 90% річний темп зростання ВВП розвинених країн знижується на 1,2% відсоткових пункти – до 2,2% в рік. Цей ефект спостерігається і на ринках, що розвиваються, причому вони сильніше реагують на надмірне боргове навантаження – перевищення рівня боргу 90% ВВП веде до падіння зростання ВВП з 4,2% до 1%.

Херндон та ін. [4] розкрили ряд обчислювальних помилок в результатах Рейнхарта і Рогоффа [10]. Хоча спостерігається негативна кореляція між обсягом боргу і зростанням, Херндон та ін. [4] поставили під сумнів надійність 90% бар'єра. Крім того, не зрозуміло, що саме визиває кореляцію та який при цьому порядок причинності.

Таким чином, результати нашого аналізу причинності між борговим навантаженням та економічним зростанням представлено нижче.

Рис. 1 дає загальне уявлення про співвідношення державного боргу до ВВП Греції в динаміці з 1848 р. і сучасний стан такого співвідношення, викликаний фінансово-економічною кризою.

Для виявлення причинності ми оцінюємо панель даних за допомогою векторної авторегресії (PVAR), яка описує динамічний зв'язок між державним боргом та економічним зростанням, використовуючи дані про заборгованість і ВВП на прикладі 20 розвинених країн (у т. ч. Греції). І для боргу, і для ВВП ці фактори розглядаються як ендогенні. У даному випадку PVAR дозволяє оцінити, яким чином борг впливає на зростання, а також дослідити зворотній зв'язок. Ми вважаємо, що кореляція між змінними в основному відбувається за рахунок впливу темпів зростання, а не навпаки. На нашу думку, збільшення темпів зростання негативно впливає на рівень заборгованості.

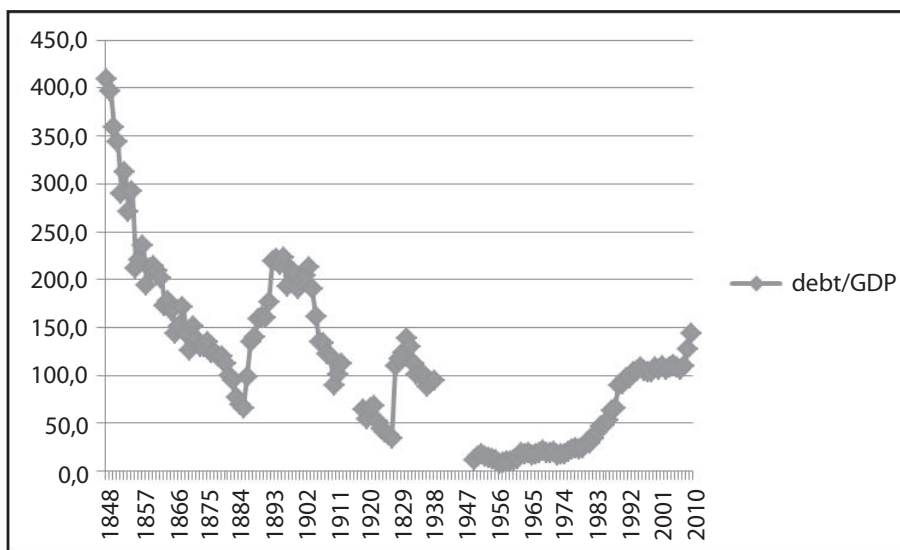

Рис. 1. Динаміка співвідношення державного боргу до ВВП у Греції [2]

Попередні дослідження з теми також торкалися проблеми ендогенних змінних в співвідношенні між боргом і зростанням. Наприклад, Баум і Чечеріта-Вестфол та Розер [1] застосовують інструментальні змінні для виявлення впливу заборгованості на зростання країн зони євро, у той час як Мінеа і Перент [7] використовували методи порогової оцінки. Ці дослідження виявили, що при низьких рівнях заборгованості дефіцит витрат може мати позитивний вплив на економічне зростання, який зникає або стає негативним для більш високих рівнів боргу. Пояснення співвідношення боргу до ВВП суттєво різняться, від 60 до 115%. Ці дослідження мають те спільне, що вони прагнуть знайти короткострокову еластичність стосовно заборгованості в порогах боргових значень. Втім, ми зацікавлені у дослідженні довгострокового впливу боргу на економічне зростання. Динамічна модель VAR є прийнятним вибором для оцінки таких довгострокових ефектів. Після моделювання боргу і ВВП як двовимірного динамічного процесу ми використовуємо імпульсні характеристики, що візуалізують динаміку боргу і ВВП протягом десяти років після шоків будь-яких з цих двох змінних. Шоки визначаються рекурсивно.

За результатами дослідження Рейнхарта і Рогоффа [11] отримуємо дані про валовий державний борг. Дані щодо ВВП на душу населення отримані з бази даних Меддісон Центру розвитку та економічного зростання [6]. Наш набір включає річні дані по 20 розвинених країнах за період 1954 – 2008 рр. (табл. 1).

У табл. 1 також відзначено ті країни, для яких середнє співвідношення боргу до ВВП в період 1954 – 2008 рр. складає більше 50 відсотків, і для яких максимальнє відношення боргу до ВВП в період 1954 – 2008 рр. перевищує 90 відсотків. Ці підмножини використовуватимуться для класифікації результатів різних груп країн за ступенем заборгованості.

Для аналізу динамічних взаємозв'язків між боргом і ВВП обчислюємо функції імпульсної характеристики за оцінками панельних VAR (PVAR). Для нашої моделі ми використовуємо темпи зростання реального ВВП на душу населення ($4Y$) і темпи росту сукупного державного боргу на душу населення ($4D$). Оцінюємо такий PVAR:

$$y_{it} = \mu_i + Ay_{it-1} + \varepsilon_{it}; \quad (1)$$

де $y_{it} = (\Delta D_{it}; \Delta Y_{it})'$, μ – це 2×1 – специфічний для країни вільний член (сталий ефект), A – 2×2 – матриця коефіцієнтів, ε_{it} – 2×1 – залишковий член. VAR включає в себе тільки перші порядки ряду, що вибрано за допомогою байєсовського інформаційного критерію (BIC).

Перед оцінкою PVAR застосуємо перші різниці таким чином, що змінна μ_i випадає з моделі. Потім ми оцінюємо модель за допомогою узагальненого методу моментів (GMM), який використовується для оцінки невідомих параметрів розподілів і економетричних моделей, що є узагальненням класичного методу моментів. Метод був запропонований Хансеном у 1982 р. На відміну від класичного методу моментів кількість обмежень може бути більше кількості оцінюваних параметрів.

Таблиця 1

Співвідношення державного боргу до економічного зростання

Країна	1954 – 2008 рр.	1905 – 2008 рр.	Середній борг > 50%	Максимальний борг > 90%
Австралія	x	x	-	-
Австрія	x	-	-	-
Бельгія	x	-	x	x
Канада	x	x	x	-
Данія	x	x	-	-
Фінляндія	x	x	-	-
Франція	x	-	-	-
ФРН	x	-	-	-
Греція	x	-	x	x
Ірландія	x	-	x	x
Італія	x	x	x	x
Японія	x	-	x	x
Голландія	x	-	x	x
Нова Зеландія	x	x	-	-
Норвегія	x	-	-	-
Португалія	x	x	-	-
Іспанія	x	-	-	-
Швеція	x	x	-	-
Велика Британія	x	x	x	x
США	x	x	x	-

Джерело: складено автором за даними [6].

Це стандартна процедура для оцінки динамічних моделей панельних даних, оскільки оцінювання фіксованих ефектів несумісне з такими моделями [8]. Отримана оцінка фактора «А» використовується для обчислення функції імпульсної характеристики [2].

Щоб визначити шоки, накладаємо рекурсивну структуру, що робить порядок змінних коректним. Далі слідуємо за алгоритмом, який був представлений в статті Калдара і Кемпс [2], де автори відзначають, що у зв'язку із затримкою між прийняттям політичних рішень і фактичними державними витратами, податково-бюджетна політика може мати миттєвий ефект на ВВП, у той час як зворотний ефект може відбутися тільки після відставання. Тому ми розмістили борг перед ВВП. Втім, при перевірці стійкості ми також розглянемо VAR у зворотному рекурсивному порядку. У цьому випадку виходить, що нав'язаний порядок не чинить істотного впливу на очікувані довгострокові імпульсні відгуки.

Рис. 2 зображує функції імпульсної характеристики, отримані з розрахункової VAR (рівняння (1)). На рисунку показано, як змінюються динаміка боргу (ліва колонка) і ВВП (права колонка) терміном на десять років після позитивного шоку або на заборгованість (верхній ряд) або на ВВП (нижній ряд). Обидва показники (борг і ВВП) представлено в розрахунку на душу населення. З діагональних панелей (верхня ліва і нижня права) видно, що шоки на темпи зростання боргу і ВВП мінливі: наслідки шоку зменшуються протягом декількох років, причому шоки ВВП (знизу справа) є менш стійкими, ніж шоки боргу (вверху зліва).

Недіагональні панелі показують вплив на борг після шоку ВВП (внизу зліва) і зворотний вплив на зро-

стання після шоку боргу (зверху справа), що і є нашою основною метою. Верхня права імпульсна характеристика не наводить докази будь-якого істотного впливу боргу на зростання ВВП. Позитивний шок на зростання ВВП є значним негативним впливом на борг (внизу зліва), що зберігається протягом приблизно трьох років, після чого ефект зменшується. Виходячи з цих даних, виявляється, що негативна кореляція між боргом і ВВП є результатом негативного впливу зростання ВВП на борг, а не негативного впливу боргу на зростання ВВП.

Такі ж результати отримаємо, коли подивимся на кількісні зміни замість відмінностей. На рис. 3 наведені кумулятивні функції імпульсного відгуку на шок моделі VAR. За кумуляційним впливом з плином часу ці графіки показують різницю на рівнях, а не на розбіжностях боргу і ВВП (у логарифмах). Хоча графіки виглядають по-різному, на рис. 2 і рис. 3 інтерпретація є однаковою, на нашу думку. Верхня ліва панель показує, що після шоку на борг він починає накопичуватися протягом декількох років, після чого рівень боргу стабілізується. Цей шок боргу не робить істотного впливу на ВВП (зверху справа). Після впливу шоку на ВВП ми можемо ясно бачити негативний вплив на рівень боргу (внизу зліва). Сам ВВП стабілізується майже відразу ж на новому рівні (знизу справа).

На рис. 4 ми відобразили підсумкову функцію корисності «шок-імпульс» з чотирьох альтернативних специфікацій PVAR. У порівнянні з рис. 3 показуються тільки діагональні панелі, демонструючи динамічні ефекти боргу на зростання (зверху) і навпаки (внизу). Спочатку розглянемо VAR боргу і ВВП, виміряні в сукупному відношенні, а не на душу населення (4А).

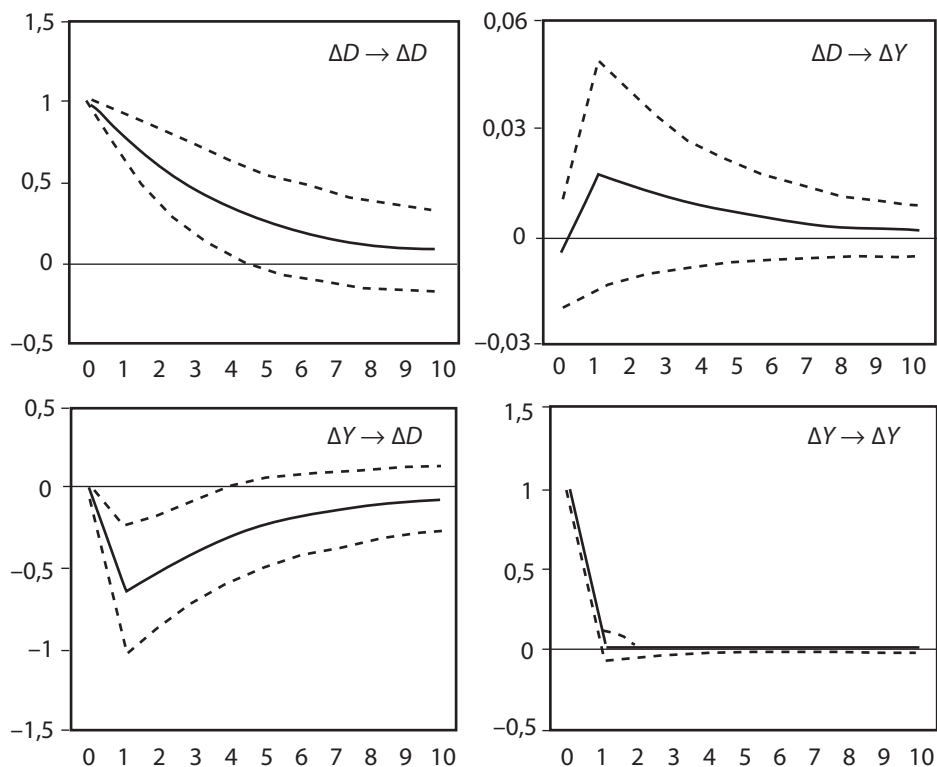

Рис. 2. Функції імпульсних відкликів PVAR (рівняння (1)) для 20 країн

Джерело: розраховано автором в EViews.

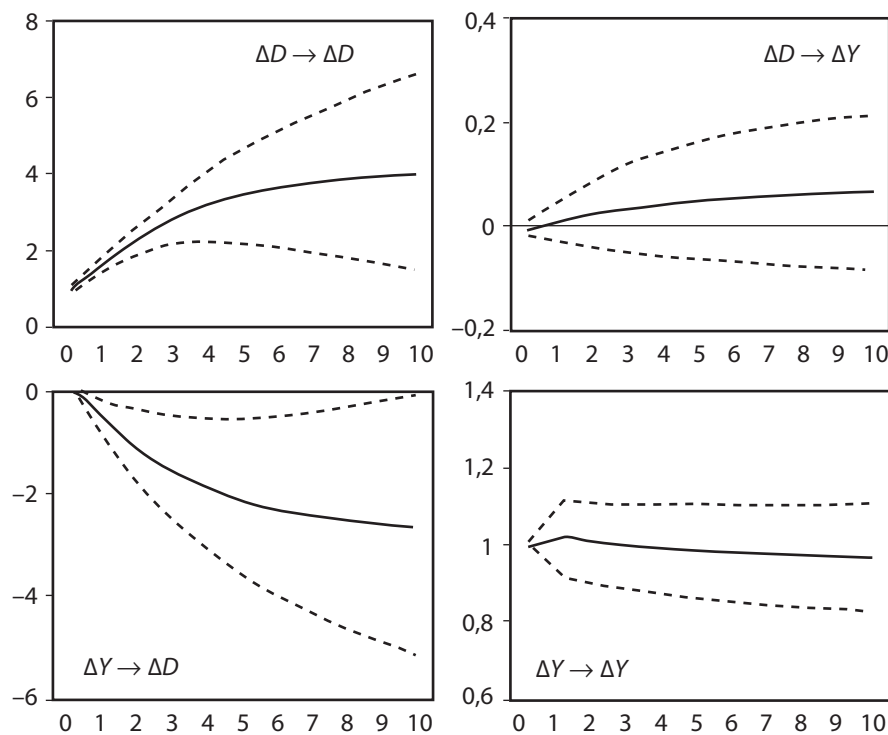

Рис. 3. Функція корисності «шок-імпульс» для ВВП і боргу

Джерело: розраховано автором в EViews.

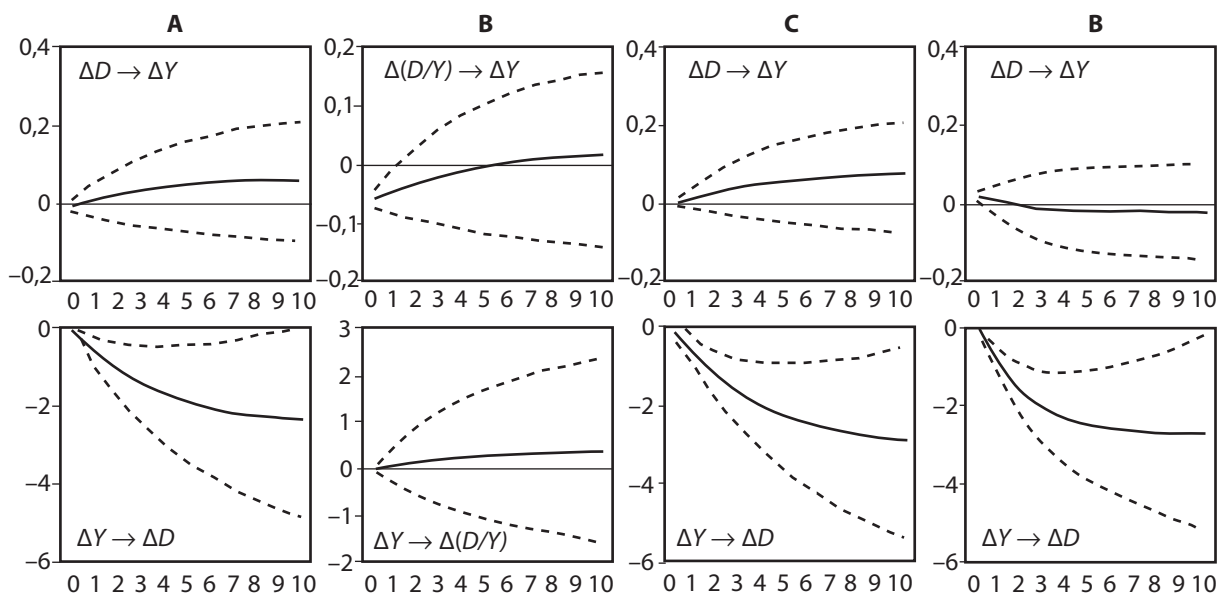

Рис. 4. Функція корисності «шок-імпульс» (рис. 3) для альтернативних специфікацій VAR:

A – борг і ВВП вимірюються в сукупному відношенні замість подишового показника; **B** – борг вимірюється як відношення до ВВП; **C** – рекурсивний порядок моделювання; **D** – детальний аналіз 10 країн (див. табл. 1) з більшим часовим рядом (1905 – 2008 рр.).

Далі замінимо рівень боргу співвідношенням боргу до ВВП (рис. 4В). Для рис. 4С рекурсивний порядок зворотний – ВВП ставиться перед боргом. Нарешті, на рис. 4D розглянемо підмножину 10 країн (перерахованих у табл. 1), для яких VAR оцінюється за допомогою більш тривалого часового ряду, який охоплює період з 1905 по 2008 рр. У цілому, результати на рис. 4 є аналогічними тим, що представлені на рис. 3, – довгостроковий ефект заборгованості до ВВП виявляється несуттєвим для всіх чотирьох варіантів. Єдиним винятком є

рис. 4В, де шок ВВП не має чіткого впливу на співвідношення боргу до ВВП.

І, нарешті, на рис. 5 відтворюємо діагональні панелі рис. 3, на чотирьох різних підвибірках (перерахованих в табл. 1). Рис. 5А включає використання даних тільки про 9 країн з високим рівнем заборгованості, для яких середнє співвідношення боргу до ВВП в період 1954 – 2008 вище, ніж 50%. Решта 11 країн використовуються для рис. 5В. Далі розглянемо 7 країн, для яких максимальне відношення боргу до ВВП, зареєстроване в пері-

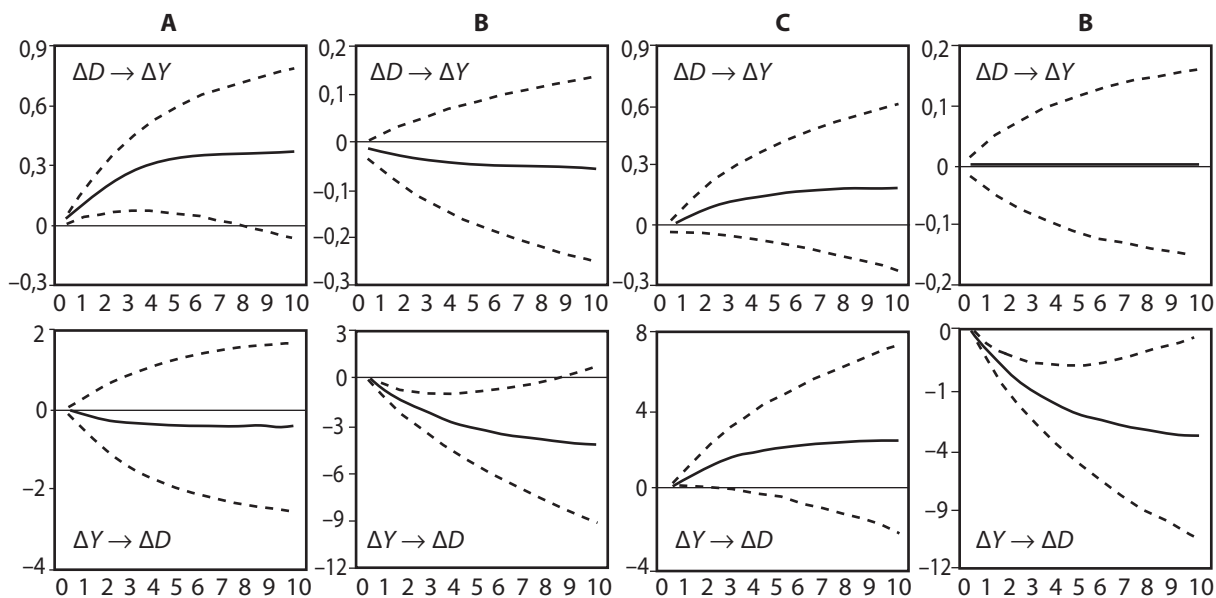

Рис. 5. Функція корисності «шок-імпульс» для різної підвибірки (див. табл. 1):

A – Середнє відношення боргу до ВВП > 50% (N = 9); **B** – середнє відношення боргу до ВВП < 50% (N = 11); **C** – максимальне відношення боргу до ВВП > 90% (N = 7); **D** – максимальне відношення боргу до ВВП < 90% (N = 13).

од 1954 – 2008 рр. перевищує 90%, поріг, про який зазначають Рейнхарт і Рогофф [10]. Решта 13 країн використовуються для рис. 5D. Як і на попередніх фігурах, ми не знаходимо значного довгострокового впливу боргу на ВВП. Що стосується зворотного впливу ВВП на борг, ми знаходимо негативну або незначну дію. У цілому, довірчі межі є ширшими, ніж на попередніх рисунках, мабуть, за рахунок менших розмірів зразка.

Загальна картина, зображена на рис. 2 – рис. 5 така: ми не знаходимо істотного впливу довгострокового державного боргу на економічне зростання країни. Цей результат є стійким до альтернативних специфікацій VAR та альтернативних зразків.

ВИСНОВКИ

Згідно з результатами нашого дослідження ефект боргу на економічне зростання є неоднозначним. Ми не знаходимо статистично значимого довгострокового впливу заборгованості на економічне зростання, для будь-якого підвищеного рівня боргу. ВВП на душу населення, з іншого боку, має статистично значущий негативний вплив на державний борг. Це означає, що негативна кореляція між державним боргом і зростанням ВВП в основному існує за рахунок негативного впливу економічного зростання на державний борг. Наші результати узгоджуються з результатами Кімбола і Вана [5]. ■

ЛІТЕРАТУРА

- Baum A.** Debt and growth: new evidence for the euro area / A. Baum, C. Checherita-Westphal, P. Rother // *Journal of International Money and Finance*. – 2013. – № 32. – Pp. 809 – 821.
- Caldara D.** What are the Effects of Fiscal Policy Shocks? A VAR-based Comparative Analysis / D. Caldara, Ch. Kamps // *ECB Working Paper* № 877 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://ssrn.com/abstract=1102338>
- CNBC Global Business and Financial News.** The World's Biggest Debtor Nations [Electronic resource]. – Mode of access :

http://www.cnbc.com/id/30308959/The_World_s_Biggest_Debtor_Nations

- Herndon T.** Does high public debt consistently stifle economic growth?: A critique of Reinhart and Rogoff / T. Herndon, M. Ash, R. Pollin // *Cambridge Journal of Economics*. – 2013 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://cje.oxfordjournals.org/content/early/2013/12/17/cje.bet075>

- Kimball M.** After crunching the Reinhart and Rogoff's data, we've concluded that high debt does not slow growth / M. Kimball, Y. Wang // *Quartz blog*. – 2013 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://qz.com/88781/after-crunching-reinhart-and-rogoff-s-data-weveconcluded-that-high-debt-does-not-cause-low-growth/>

- Maddison Project Database** [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.ggd.net/maddison/maddison-project/data.htm>

- Minea A.** Is high public debt always harmful to economic growth? Reinhart and Rogoff and some complex nonlinearities / A. Minea, A. Parent // *CERDI working paper* no 201218. – 2012. – 23 p. [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.cerdi.org/uploads/ed/2012/2012.18.pdf>

- Nickell S.** Biases in dynamic models with fixed effects / S. Nickell // *Econometrica* – vol. 49. – № 6. – p. 1417 – 1426 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://fmwww.bc.edu/ec-c/S2004/771/NickellEM81.pdf>

- Reinhart C. M.** Debt Overhangs: Past and Present / C. M. Reinhart, V. R. Reinhart, K. S. Rogoff // *Preliminary Draft*. – 2012 [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.economics.harvard.edu/faculty/rogoff/files/Debt_Overhangs.pdf

- Reinhart C. M.** From Financial Crash to Debt Crisis / C. M. Reinhart, V. R. Reinhart, K. S. Rogoff // *NBER Working Paper* 15795. – 2010 [Electronic resource]. – Mode of access : www.reinhartandrogoff.com/user_uploads/data/18_data.xls

- Reinhart C. M.** Growth in a time of debt / C. M. Reinhart, K. S. Rogoff // *American Economic Review: Papers and Proceedings* 100. – 2010. – pp. 573 – 578 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.aeaweb.org/articles.php?doi=10.1257/aer.100.2.573>

Науковий керівник – Сідоров В. І., кандидат економічних наук, професор, декан факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

REFERENCES

Baum, A., Checherita-Westphal, C., and Rother, P. "Debt and growth: new evidence for the euro area". *Journal of International Money and Finance*, no. 32 (2013): 809-821.

Caldara, D., and Kamps, Ch. "What are the Effects of Fiscal Policy Shocks? A VAR-based Comparative Analysis". <http://ssrn.com/abstract=1102338>

"CNBC Global Business and Financial News. The World's Biggest Debtor Nations". http://www.cnbc.com/id/30308959/The_World_s_Biggest_Debtor_Nations].3

Herndon, T., Ash, M., and Pollin, R. "Does high public debt consistently stifle economic growth? A critique of Reinhart and Rogoff". <http://cje.oxfordjournals.org/content/early/2013/12/17/cje.bet075>

Kimball, M., and Wang, Y. "After crunching the Reinhart and Rogoff's data, we've concluded that high debt does not slow

growth". http://qz.com/88781/after-crunching-reinhart-and-rogo_s-data-weveconcluded-that-high-debt-does-not-cause-low-growth/ "Maddison Project Database". <http://www.ggd.net/maddison/maddison-project/data.htm>

Minea, A., and Parent, A. "Is high public debt always harmful to economic growth? Reinhart and Rogoff and some complex nonlinearities". <http://www.cerdi.org/uploads/ed/2012/2012.18.pdf>

Nickell, S. "Biases in dynamic models with fixed effects". <http://fmwww.bc.edu/ec-c/S2004/771/NickellEM81.pdf>

Reinhart, C. M., Reinhart, V. R., and Rogoff, K. S. "Debt Overhangs: Past and Present". http://www.economics.harvard.edu/faculty/rogooff/files/Debt_Overhangs.pdf

Reinhart, C. M., Reinhart, V. R., and Rogoff, K. S. "From Financial Crash to Debt Crisis". www.reinhartandrogoff.com/user_uploads/data/18_data.xls

Reinhart, C. M., and Rogoff, K. S. "Growth in a time of debt". <http://www.aeaweb.org/articles.php?doi=10.1257/aer.100.2.573>

УДК 338.24

ПІДХІД ДО ТЛУМАЧЕННЯ ВАЖЕЛІВ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ

© 2014 КОЛУПАЄВА І. В.

УДК 338.24

Колупаєва І. В. Підхід до тлумачення важелів регуляторної політики

Метою статті є науково-теоретичне обґрунтування сутності важелів та узагальнення існуючих класифікацій важелів регуляторної політики. Усебічно проаналізовано поняття «важіль» у різних контекстах, у працях як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Представлене власне бачення поняття «важіль». Виділено основні особливості важелів регуляторної політики, а саме: використання важелів базується на чинному законодавстві; важелі спрямовані на певний процес, об'єкт тощо; важелі застосовуються безпосередньо органами державної влади. Проаналізовано класифікацію важелів регуляторної політики, детально представлено різні думки вітчизняних науковців щодо класифікації фіскальних і бюджетних важелів. Визначено, що податкові важелі регуляторної політики мають найбільш поширену класифікацію. Узагальнено класифікації важелів і доповнено їх фіскальними, бюджетними та соціальними.

Ключові слова: важелі, інструменти, класифікація важелів, фіскальні важелі, бюджетно-податкові важелі.

Табл.: 2. **Бібл.:** 19.

Колупаєва Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно- економічного університету (пров. Отакара Яроша, 8, Харків, 61045, Україна)

E-mail: irina.kolupaeva@mail.ru

УДК 338.24

Колупаєва І. В. Підходи к тлумаченню рычагов регуляторной политики

Целью статьи является научно-теоретическое обоснование сущности рычагов и обобщение существующих классификаций рычагов регуляторной политики. Всесторонне проанализировано понятие «рычаг» в разных контекстах, в работах как зарубежных, так и отечественных ученых. Представлено собственное видение понятия «рычаг». Выделены основные особенности рычагов регуляторной политики, а именно: использование рычагов базируется на действующем законодательстве; рычаги направлены на определенный процесс, объект; рычаги применяются непосредственно органами государственной власти. Проанализированы классификации рычагов регуляторной политики, подробно представлены различные мнения отечественных ученых относительно классификации фискальных и бюджетных рычагов. Определено, что налоговые рычаги регуляторной политики имеют наиболее распространенную классификацию. Обобщены классификации рычагов и дополнены фискальными, бюджетными и социальными.

Ключевые слова: регуляторы, инструменты, классификация регуляторов, фискальные регуляторы, бюджетно-налоговые регуляторы.

Табл.: 2. **Библ.:** 19.

Колупаєва Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно- економічного університету (пер. Отакара Яроша, 8, Харків, 61045, Україна)

E-mail: irina.kolupaeva@mail.ru

UDC 338.24

Kolupaeva I. V. Approaches to the Interpretation of the Instruments of the Regulatory Policy

The article is aimed at the scientific and theoretical substantiation of the instruments as well as synthesis of the existing classifications of the regulatory policy instruments. The concept of «instrument» was fully analyzed in different contexts, in the works of both foreign and domestic scholars. The author's own understanding of the concept of «instrument» is proposed. The main features of the regulatory policy instruments were highlighted, namely: the use of the instruments is based on the current legislation; the instruments are directed to a certain process or an object; the instruments are applied directly by the public authorities. The classifications of the regulatory policy instruments were analyzed, the various views of the domestic scientists regarding the classification of the fiscal and budgetary instruments were presented in detail. It was defined, that taxation instruments of the regulatory policy are of the most common classification. The classifications of instruments were generalized and complemented by the fiscal, budgetary and social ones.

Key words: regulators, tools, classification of regulators, fiscal regulators, budgetary and taxation regulators.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 19.

Kolupaeva Irina V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics (prov. Otakara Yarosha, 8, Kharkiv, 61045, Ukraine)

E-mail: irina.kolupaeva@mail.ru